

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри міжнародної
економіки та туризму

Протокол № 22 від “ 18.06. ” 2018 р.

Зав. кафедри

Г.О. Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ТУРИЗМОЛОГІЯ»

Ступінь: магістр

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник: Горіна Г.О.
проф. кафедри міжнародної
економіки та туризму, д.е.н.,
доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	1
Лекції, годин	30
Практичні / семінарські, годин	30
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	120
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	8
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – поглиблення і розширення з туризмології, узагальнення накопичених знань в період вивчення туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, що подорожує.

Завдання: розкрити понятійний, категоріальний апарат та основні смислові значення туризму; систематизувати наукові підходи до розуміння феномену туризму, з'ясування генезу туризмологічного знання.

Предмет: теоретико-методологічні засади теорії туризму.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука

Тема 2. Генезис та еволюція наукового туристського дискурсу

Тема 3. Основні концепти, структура та функції туризмологічного знання

Тема 4. Туризмологія: основні концептуальні складові

Тема 5. Теоретико-методологічні складові туризмології

Тема 6. Туризм як соціокультурний феномен

Тема 7. Людина в сфері туризму

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука					
Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука	25	4	4	-	17
Тема 2. Генезис та еволюція наукового туристського дискурсу	25	4	4	-	17
Тема 3. Основні концепти, структура та функції туризмологічного знання	25	4	4	-	17
Тема 4. Туризмологія: основні концептуальні складові	25	4	4	-	17
Тема 5. Теоретико-методологічні складові туризмології	30	6	6	-	18
Разом за змістовим модулем 1	130	22	22	-	86
Змістовий модуль 2. Туризм як чинник сталого розвитку суспільства					
Тема 6. Туризм як соціокультурний феномен	25	4	4	-	17
Тема 7. Людина в сфері туризму	25	4	4	-	17
Разом за змістовим модулем 2	50	8	8	-	34
Усього годин	180	30	30	-	120

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Місце туризмології в структурі соціогуманітарних наук.	2
2	Семінар запитань та відповідь Туризмологія: до проблеми осмислення теоретико-методологічних засад науки про туризм	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Становлення науки про туризм і виникненням туризмознавчих шкіл.	2
4	Семінар запитань та відповідь Туризмологічні школи: німецька, британська, швейцарська, французька, польська, болгарська.	2
5	Семінар – розгорнута бесіда Понятійний апарат туризмології, її тезаурус.	2
6	Семінар – розгорнута бесіда Принципи, методи та функції туризмології.	2
7	Семінар – розгорнута бесіда Основні концептуальні складові туризмології.	2
8	Семінар - дискусія Філософія туризму як методологічна та концептуальна засада туризмології.	2
9	Семінар - дискусія Розвиток і трансформація предметної сутності географічних досліджень туризму	2
10	Семінар запитань та відповідь Екологія та культурологія туризму	2
11	Семінар - дискусія Етичні виміри туризму	2
12	Семінар запитань та відповідь Соціокультурні явища і феномени: сутнісні ознаки.	2
13	Семінар – розгорнута бесіда Соціокультурні характеристики туризму.	2
14	Семінар запитань та відповідь Турист: визначення та соціально-демографічні характеристики.	2
15	Семінар - дискусія Туристська активність як форма реалізації людиною свого потенціалу.	2
Всього		30

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Міжнародний туризм та його роль у світовому господарстві			
Семінар – розгорнута бесіда Тема 1. Місце туризмології в структурі соціогуманітарних наук.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: актуалізація потреби створення теорії туризму; теоретико-методологічні засади туризмології; об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології їх сутність і взаємовідношення Джерела [2,3,8,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань та відповідь Тема 2. Туризмологія: до проблеми осмислення теоретико-методологічних засад науки про туризм	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: кореляційне співвідношення теорії практики туризму, виявлення зв'язків туризму з економікою, географією, культурою, соціологією, психологією Джерела [2,3,8,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар – розгорнута бесіда Тема 3. Становленням науки про туризм і виникненням туризмознавчих шкіл.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: осмислення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного знання; перші узагальнення подорожей в античній філософії (Фалес, Солон, Піфагор, Платон, Анахарсіс, Прокл); сутність, характер подорожей в епоху Середньовіччя, їх інтерпретація у теологічних вченнях Св.Августина і Фоми Аквінського; виникнення туризму в Новий Час як організованої, специфічної форми подорожей. Ф.Бекон „Про подорожі”. Джерела [1-3,6,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань та відповідь Тема 4. Туризмологічні школи: німецька, британська, швейцарська, французька, польська, болгарська.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: німецька, британська, швейцарська, французька, польська, болгарська туризмологічні школи. Джерела [1-3,6,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар – розгорнута бесіда Тема 5. Понятійний апарат туризмології, її тезаурус.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: туризмологія: основні концепти (понятійний апарат); структура та функції туризмологічного знання. Джерела [1-3]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – розгорнута бесіда	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: туризмологія: основні концепти (понятійний апарат); структура та функції туризмологічного знання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування,

Тема 6. Принципи, методи та функції туризмології.		Джерела [1-3]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	понятійний диктант
Семінар – розгорнута бесіда Тема 7. Основні концептуальні складові туризмології.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: антропологія мандрів та подорожей; філософське тлумачення антропології туризму; туристські товари та товари народних промислів як наслідки антропогенезу; туристське споживання природних ресурсів; принципи сталого (гармонійного) розвитку туризму; етичні виміри туризму. Джерела [2-4,6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка тез доповідей за обраною темою.	Фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування підготовлених тез доповідей
Семінар - дискусія Тема 8. Філософія туризму як методологічна та концептуальна засада туризмології.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань лекції. Джерела [2-4, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар - дискусія Тема 9. Розвиток і трансформація предметної сутності географічних досліджень туризму	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: теософські засади географії туризму; розвиток і трансформація предметної сутності географічних досліджень туризму; сутність сучасної географії туризму Джерела [1-3]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань та відповідь Тема 10. Екологія та культурологія туризму	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: екологічна проблематика і розвиток туризму; туризм як чинник формування екологічної культури; сутність туристської культурології, засоби та механізми закріплення культурно значущої інформації в культурології туризму та в практиці туристичної діяльності; культуротворче значення туризму; гуманізуюча місія культурного туризму; туристична діяльність як чинник збагачення культурних потреб людини; туризм як універсальний засіб пізнання іншої культури (інкультурації) і формування міжкультурного взаєморозуміння Джерела [1-3,6,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар - дискусія Тема 11. Етичні виміри туризму	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність етичного виміру туризму; становлення етики туризму; основні проблеми етики туризму; принципи та функції етики туризму Джерела [1-3]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 1	86		
Змістовий модуль 2. Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі			
Семінар запитань та відповідь Тема 12. Соціокультурні вища і феномени:	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: функції туризму в суспільстві; туризм в інтерпретації Дина Мак Кеннела; туризм і споживання: Зігмунд Бауман; туристичне середовище як псевдобуття: концепція Данієля Бурстіна.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант

сутнісні ознаки.		Джерела [5,7,8,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до опитування за питаннями лекції	
Семінар – розгорнута бесіда Тема 13. Соціокультурні характеристики туризму.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Джерела [1-3]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань та відповідь Тема 14. Турист: визначення та соціально-демографічні характеристики.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: людина як жива біопсихосоціальна система; турист: визначення та соціально-демографічні характеристики; типи, статуси і ролі людини в сфері туризму; туристська активність як форма реалізації людиною свого потенціалу. Джерела [7-9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар – дискусія Тема 15. Туристська активність як форма реалізації людиною свого потенціалу.	8,5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність етичного виміру туризму; становлення етики туризму; основні проблеми етики туризму; принципи та функції етики туризму Джерела [1-3]. 2. Самотестування.	Фронтальне та індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль 2	34		
Разом	120		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності												
	Загальні						Предметно-спеціальні						
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1. Знання теоретико-методологічних положень туризмології							+						
2. Знання сутності та характеру подорожей в античну та середньовічну епохи, а також в Новинний час; про становлення науки про туризм і виникнення туризмознавчих шкіл.				+									
3. Знання понятійного апарату туризмології, її тезаурусу, принципів та функцій.								+				+	
4. Знання складових туризмологічного знання.	+						+					+	
5. Знання структура соціології туризму, туризму як соціокультурного і інституту.			+										
6. Знання проблем мотивації туристської діяльності, туристської активності як форми реалізації людиною свого потенціалу.									+	+			

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1			1	3		
Тема 2	2		1			
Тема 3			1	3		

Тема 4	2		1			
Тема 5			1	3		
Тема 6	2		1			
Тема 7			1	3		
Тема 8	2		1			
Тема 9			1	3		
Тема 10	2		1			
Тема 11			1	3		
Разом змістовий модуль 1	10		11	18		39
Змістовий модуль 2						
Тема 1	2		1			
Тема 2			1	3		
Тема 3	2		1			
Тема 4			1			
Разом змістовий модуль 2	4		4	3		11
Разом						50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	
0-34	F	2, «незадовільно»

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Горіна Г.О. Туризмознавство [Текст] : конспект лекцій / Г.О. Горіна ; ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2017. – 115 с.
2. Ердаветов С.Р., О.Ж. Сагымбай О.Ж. Основы туризмологии: учебно-методическое пособие. -Алматы: Қазақ университеті, 2011. - 92 с.
3. Лукашевич О. Н. Психология туризма; концептуальное определение. Монография / Оксана Лукашевич. – Киев: Издательство КУТЕП, 2010. – 228с.
4. Лукашевич М. П. Соціологія туризму: Курс лекцій / М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор. Переді. В. К. Федорченко. – Ужгород: Мистецька Лінія, 2008. – 340с.
5. Пазенок В.С. Туризмология. Теоретический образ туризма: Научное издание. – К.: Академия туризма Украины, КУТЕП, 2012. – 270 с.
6. Туризмология: концептуальні засади теорії туризму і науково-навчальне видання. – К.: КУТЕП, 2008. – 825с.
7. Устименко Л.М. Основы туризмознавства. Навч. посібник / Л. М. Устименко.- К., 2013.- 380 с.

Дпоміжна

8. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник.-М. : КноРус, 2010. – 464с.
9. Воскресенский В.Ю. Международный туризм. - М.: Юнити-Дана, 2008. - 464с.
10. Городня Т. А. Економіка туризму: теорія і практика : навч. посіб. / Т. А. Городня, А. Ф. Щербак. - К. : Кондор, 2012. - 435 с.
11. Долженко Г. П. Развитие научных исследований туристской деятельности в России (1930-2011гг.) / Г. П. Долженко, Е. Г. Долженко. Электронное учебное пособие. – Ростов н/Д, 2010.
12. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма; Учебник / В. А. Квартальнов. – М.: «Финансы и статистика», 2003. – 672 с.
13. Любіцева О. О. Туризмознавство: вступ до фаху: Підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. – К.: Київський університет, 2008. – 450 с.
14. Мальцева Л.В. Історія туризму [Текст] : навч.-метод. посіб. / Л. В. Мальцева ; ДЗ "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". - Луганськ : Вид-во ДЗ "ЛНУ ім. Т. Шевченка", 2011. - 88 с.
15. Скляр Г.П. Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства : монографія / Г. П. Скляр, Г. В. Задорожний, О. Г. Задорожна, В. Ф. Кифяк, Г. І. Михайліченко; ред.: Г. П. Скляр; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - Полтава : ПУЕТ, 2015. - 372 с.

16. Тарасенок, А. И. Геоэкономический механизм обеспечения конкурентоспособности туристической дестинации : учеб.-метод. пособие / А. И. Тарасенок. – Минск : РИПО, 2014. – 144 с.

17. Севастьянов Д.В. Основы страноведения и международного туризма.- М. : Академия, 2008. - 272 с.

18. Можева Н., Богинская Е., Мазурина О. Организация международного туризма: учеб.пособие.-Гардарики, 2008. - 256 с.

Інформаційні ресурси

19. World Travel and Tourism Council [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.wttc.org>.

20. World Tourism Organization UNWTO [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www2.unwto.org>.